

Til Dr. Luthers Brev.

(Af Th. Bølling.)

I Bergmands Hus, i Armøds Kloster
 Som første Gang saa Døjet.
 Dog siden Guds Apostlers Bar
 Gi Dns sigt Barn dot hufet;
 Thi ud af Folkets Hjen
 Gud lod ham vokse frem
 Som under Stjernetelt
 Han blev den største Selt
 I Verdens sidste Tider.

Gud førte ham paa Tornest,
 Jesumens Kors og Trængsel.
 Thi han paa Troens Labor fri
 Stod glad med Himmelangst.
 Mandt om sig nu har saa
 At Verden bunden laa
 I Smid, i Sorg, i Rød
 I Tvil, i Angst, i Død
 I Havens Slaveskanser.

Og op han lod sin Hjælpesøft
 Den i al Verden høres
 At Raadens Vord han øjer Trost,
 De arme Hjertes tøtes,
 Og Millioner troet
 For Hertens Raadbeord
 Og gaar af Janglet ud
 For frit at tjene Gud;
 Højt vis paa Jord fremfuder.

Guds Røst den lyder end idag,
 Selv Værnet godt den hender,
 Den samler under Kirkenes Tog
 Guds Folk fra Jordens Ender,
 Og trindt om Hertens Vord
 De smager nu i Rør:
 Du Føllesreiser fand
 Som Tal for den Guds Mand
 Som du dit Folk opreiste!

Jeg er saa glad som Fugl paa Kvist
 Jeg ogsaa med faar være
 At talke dig, o Herre Krist!
 Og glænnem dig ham are;
 Thi du kom gjorde Bærf
 Du lever i hans Bærf.
 Og derfor skal det staa
 Og frem med Seier gaa
 Thi Verdens Tog har Ende.

Petrus' Brev.

„Epsitrotitus, min Broder og
 Medarbejder og Medstrider.“ (Jil.
 2, 25.)

Les Jil. 2, 27—30! Her har vi
 en Digt fra den apostoliske Tid. Jeg
 havde nær sagt: fejlsigtelig fra Filippener-
 Menigheden. Thi denne
 Mand, hvem Apostelen skrev de man-
 ge smukke Brev, havde utvivlsomt
 været en „Medarbejder og Medstri-
 der“ just i Filipp. Filippener-Me-
 nigheden var Paulus' Hjeldeberg
 blandt Menighederne. Mellem ham
 og denne Menighed var der et til-
 lidsfuldt Hjeldeberhold, den
 omdeltige Faders til gode og lydlige
 omdeltige Børn. Dette værger ogsaa
 Filippener-Brevet. Det er ikke gan-
 ske lig de øvrige pauliske Brev,
 men nærmest et fortroligt Brev-
 brev med mange andre personlige Ud-
 taltelser og Oplysninger. Menighe-
 den havde kendt Apostelen en Gang.
 Det fik den Lov til, men ikke de øv-
 rige Menigheder. Vi må sige Grund-
 den. Den forsigtige Apollon havde
 som stor Tilid til Filippenerne. Sø-
 ven var et sandt Udtryk for Menig-
 hedenes Hjeldeber til sin omdeltige
 Fader, og dens Modtagelse vilde il-
 le inden denne Menighed volde no-
 gen Misforstaaelse. Søvens Over-
 bringer var Epsitrotitus.

Han var en Broder, en Broder i
 Herren. Et ærefuldt Navn! Et be-
 tydningfuldt Navn! Barn af sam-
 me himmelske Fader, med den samme
 Frelser som Broder!

Men Epsitrotitus var mere: en
 Medarbejder. Han havde til de ar-
 bejde i Menigheden. O, om vorre
 Menigheder havde mange som Epsit-
 rotitus! Thi det trænges, at Me-
 nigheden bliver arbejdende. Man kan
 sige for den mange sine mange Op-
 gaver.

Endelig var Epsitrotitus en Med-
 strider. Apostelen tænker her nu
 ikke nærmest paa den Kamp som han
 og alle troende, kristne har at kam-
 pe. Apostelen var illet i en Sær-
 egen Kamp og Trængsel. Da han
 skrev Brevet, var han i Jangelskab i

Rom, i Vænter (se 1, 7, 13, 14).
 Epsitrotitus havde toget Del i Kam-
 pen og Trængselen.

Kaar vi nu læser om Epsitrotitus,
 gribes vi da ikke af Trang til at
 værdiges de samme Hjelde Navne
 som han?

Broder. Guds Barn, var Hertens
 og Frelseres Jesu Kristi Broder eller
 Søster. Gud hjelpe os ved sin Hel-
 ligheds for Jesu Skyld, at vi ma-
 dere dette Navn med rette! Og lad
 os vogte os for, at vi ikke lader os
 narre med, at vi med nedartet Hjel-
 dighed tilhører den hellige Kirke.
 Tilskud er denne Slegtsbundne Re-
 lighed for Hertens Tro af Betæ-
 ning: den kan blive Indledning til
 noget mere og bedre. Men den ma-
 ogsaa naa frem til dette mere og
 bedre: personlig Forvisning om Ver-
 deret og Værnet hos Gud.

Medarbejder. Kristi Kirke har
 mange „passive Medlemmer.“ Men
 dette er ikke i Orden. Jesus Kristus
 har kaldet alle sine Vædre og Søstre
 til Arbejde. Derfor de er lydlige
 mod sin Herre og Kæster, ma de ar-
 bejde. Hære, lad os arbejde i vor
 hule Tjeneste, saalange det er Dag.
 Arbejdsdag! Ratten kommer, da in-
 gen kan arbejde.

Medstrider. Uden Kamp ingen
 Arone! Men Kaalet er ogsaa Kam-
 pen vord. Og lad os kæmpe sig
 som Lydligheden mod Befalingen og
 Opnævnen kræver det! Montros vi il-
 le da skal kunne tale ikke alene om
 Arbejdsglade, men ogsaa Kampglade?
 Det er stort at saa arbejde i det
 hellige Arbejde, men ogsaa at kam-
 pe i den hellige Kamp, ja lide i den
 hellige Lidelse.

Herre Jesus, lad os saa være Bro-
 der, Medarbejdere og Medstridere!
 Amen. — Gud og Hjelpe.

Luther og hans Tjener fra den 31
 Oktober 1517.

(Af „Dr. Luthers Liv og Gjerning“)

Waldens Luther i Wittenbergs stede
 klarere erkjendte Guds Raad til vor
 Salighed og forkyndte, hvad han havde

de erkjendt, i al Stilhed, men med
 Betsignelse, lod pludselig narved i
 Dgen Jesterboel en Prædiken af gan-
 ske anden Art. En Dominikaner-
 munk, Johan Tetzel fra Weipzig, var
 dragen ind der, et uvildende, udsvæ-
 vende Menneffe, som tidligere paa
 Grund af Hjeldebrud var dømt
 til at drænes i en Sæf. Hviddelig
 havde han forkyndt, at han kom for
 at sælge Afslad for Penge. Under
 Sang og Sløfferingen, med Hæner
 og Hjertes, vare Prædiker, Munk,
 Torighedspersoner, Skolemeistere og
 Skolebørn, Mand og Kvinder vand-
 drede ham indde og havde under hvi-
 tidelig Engestling ledsoget ham ind
 i Kirken. Joran Alteret plantede
 han et rødt Kors med en Silkebane,
 som bar det pavelige Vaaben. Joran
 denne stod en stor Jernliste med
 Pengene. Som en Markstriger an-
 vriste han Dag efter Dag sine Vædre,
 Guldkommen Tilgivelse for alle Syn-
 der sikrede han Gulver, som kostede
 den forfattede Pengesum i Histen, ef-
 ter at han havde skriftet og sølt An-
 get. En Kened kostede 9, et Word
 8, et Hjeldebrud 6 Dukator. Og
 for at frelse de arme Syndere i
 Hjeldeilden fordredes indet Andet
 end de Levendes Penge. „Saaluart.“
 raabte han, „Pengene i Kassen kin-
 ger, fra Hjeldeilden da Sjælen
 springer.“ Det Særgelagte ved det
 Hjelde var, at det ikke var af egen
 Magtkommanden, men i Værens
 Grunde, at det usorflammede Men-
 neffe drog gjennem Rødet. Søven
 var Lov 10, af Medic'ernes nydel-
 seslyge Slegt, en Mand, som levende
 havde erklæret, at „Hoben om Je-
 sus Kristus havde været meget ind-
 bringende.“ Han behøvede Penge,
 navnlig til Guldkommen af Peters-
 kirken i Rom, den største Kirke i Ver-
 den. Derfor havde han i 1516 la-
 det udbræde en Afsladskrivelse for
 Tyskland. Med denne Sog forhold-
 der det sig saaledes: Den romerske
 Kirke lærte dengang og lærer den
 Dag idag, at Jesus, Maria og alle
 Helgoverne have gjort flere gode
 Gjerninger end nødvendigt. Disse
 „overflødige gode Gjerninger“ ere

en Skat, som Gud har givet Haven, sin Stedsfortræder paa Jorden, til Forvaltning og Forvaltning, og demse kan anvende dem til at hjælpe de Troende paa Jorden og i Hæderheden, naar de ikke selv have givet tilstrækkelig af indbringende Skatninger til at albede sine Svaders rimelige Straffe, ibet det Konglende bliver dækket af sin Skat. Men den Troende maas give et Nederlag igjen; han maas betale Pengene.

Overkommelsen for Alheden i Tyskland var Albrecht, Erkebiskop og Kurfyrste af Mainz, som for sin Del fik Salopporten af de Pengene, der kom ind, og han havde ogsaa valgt til Omdædning for Alheden prædikanter denne Tidsalder, der udsat var Alheden til at gjøre Trossen som indbringende som muligt. Til Skuffelsen turde dette Kønneste rigtignok ikke komme; thi vistnok var Albrecht Frederik den Tise en meget Arfeligstindet Herte, der ikke længe i Jorden havde holdt i dets Doms en Kasse forregulere Selvstyret til sin Statskirke, men at lade Alhedstrømmen træffe Pengene ud af Hædet var han dog ingenlunde tilfædet. Umiddelbart før det ogsaa fra Alheden og Omegn mange behævede Joff til Tetsel i Jüterboch, som lige udenfor Landets Grænse, som at Luther fik Aledning til at mærke de hælforberedte Virkninger af dette Uvæsen. "Dine Pengene være forbeholdne tilligemed dig, fordi du meent at kunne erbyrde Guds Gave for Pengene." (Wv. 8. 20.) — Det var næst noget af denne Peters helige Brede, som blussede op i Luthers Sjæl. Han vilde anfæet det for Sund mod Gud og Arfeligheden at tie til hændt Skæbne, "Gjennem sine formastelige Taler og Kønneste Ord," fortæller Mathias, Luthers gamle Biograf og Ven, "bragte Alhedstrømmen var Luther i uendeligt Fornægt, som at han tog til Døds Slange og uendelige Sværd, som er indertig Gud og Guds rene Ord, og stærende sig paa sit Dødsforbæde og paa sin Ed i Guds Ravn angreb Tetsel med hans romeriske Alhedstrøm og frimodig læste, at hændt Alhed var et forligt Bedrag." Jværl begyndte Luther, som han indtræffe sig, at "prædike pøntligt"; han vendte sig ogsaa i Breve til Erkebiskopen af Mainz og andre Biskover med indfærdig Gud om at jette en Slapper for Tetsels gudbeholdne Jord. Men de tung eller formædte ham til at være rølig eller lo endog, og Tetsel selv truede Luther med Hæterklage og opvættede et Raad, paa hvilket han truede med strax at bevæde alle dem, der talte med Angragt om hans Alhed.

Da havde Luther ikke længere holdt sig, men lod sit lidligere Led blive til Gjertning: "Nu vil jeg give Alheden en anden Gud, om Gud som vil." Den 31 Oktober 1517 opflog han 95 Sætninger eller Theser mod Alheden paa Slotsporten i Wittenberg og tilbede den offentlige Opfordring, at hvem, som vilde og kunde, var eller hers, mundtlig eller skriftlig, maatte forebringe sine Indvendinger derimod, for at Sandheden kunde komme for Lyset. Følgende ere de foranstaltede af sine 95 verdenshergende Theser:

1) Naar det Herte og Kæster, Jesus Kristus, siger: "Oder Gud vil du, at de Troendes hele Liv paa Jorden skal være en lidig og nopselig Gud.

2) De vilde med samt sine Kæstere fare til Djævelen, de, som forment med Alhedsbrev at være troede paa sin Salighed.

3) Man skal lode sig meget velagt for dem, som lige, at Pavens Alhed er Guds helige og bærbare Raade og Gave, hvorefter Kønneste Alhed sereset med Gud.

4) Enhver Kristen, som her fandt Anger og Sorg over sine Svader, han har fuld Forladelse fra Gud og Skyld, og den Alhed har ogsaa uden noget Alhedsbrev.

5) Enhver fandt Kristen, han være levende eller død, har Del i alle Kristi og Alhedens Goder, af Guds Raade, ogsaa uden noget Alhedsbrev.

6) Dog er Pavens Forladelse og Uddeling ingenlunde at jertage; thi hans Forladelse er en Erklæring om Guds Forladelse.

7) Man skal lære de Skriftur, at Pavens, om han sendte Alhedstrædikanterne Alhed, heller vilde, at St. Peters Kirke skulle blive bevædt til Pulver, end at den skulle blive loget med hans Paas Gud, Alhed og Gud.

8) Alhedens rette, sande Skat er Guds Verlighed og Raades allerdeligste Evangelium.

9) Ersmød lige til, at Pavens Alhed alle kan borttage de allerfærgste daglige Svader.

10) Maatte de herfor fare hen, alle de Prædikanter, som lige til Kønneheden: "Fred! Fred!" og der er ingen Fred (Gjel. 18, 10, 16).

11) Men maatte det alene gaa de Prædikanter vel, som lige til Kristi Kønnehed: "Hers! Hers!" og der er intet Hers.

12) Man skal formaa de Skriftur til, at de skifte sig paa at efterfølge sin Godes Kristi gjennem Hers, Død og Helvede;

13) og hælledes meget mere gennem mange Trængsler gaa ind i Guds Rige (Ap. 14, 22), end hæl-

en Fortrøstning om Fred, som gjer dem sikre.

Man leer tydelig, at Luther med disse Sætninger ingenlunde vilde angribe Alheden og dens Overhoved selv. Det var meget mere hans Hensigt, at han som en tru Gud vilde vise den store Hærlighedsbetjente at hjælpe den til Hærlighed fra de anstændige Præst. Men ligesom tydelig leer man ogsaa, at han forlangt var noket fra den romeriske Kirkes Grundansættelse, og at hans indre Hærs Hæder allerede hælde dgt og fast i det rene Evangelium. Ved hvilken Sjælsend han optrædte paa Kønnestedet, det Alhed har selv i grædende Led: "Guds var jeg elendige, søngende Præst, dengang menighed mere som et Sig end som et Kønneste, der Alhed sette sig op imod Pavens Kønneste, for hvilken alle alene Kongerne paa Jorden og hele Jorden, men ogsaa Himmel og Helvede, om jeg som maas lige, maatte hælde, og alle rette sig efter hans Vil. Gud og hælledes mit Herte dette hælde og andet Her har lidt og lidt, og i hvilken Hæmsked, som alle var nogen lidt eller dgt, men at rette Al, ja jeg som næsten lige forminde, jeg da hælde, at det vilde de sine Kæder Alhed var, som letereren med stor Stoltbed og Hærlighed angreb Pavens Kønneste." I dette udvænte Stud sendte han endnu den 31. Oktober de 95 Sætninger til Erkebiskop Albrecht med en Skriftelse, hvori han indertig lod ham at afværge den offentlige Forargelse, Alhedstrømmen voldte.

Luther selv ovede mindst, hvor store Ting denne Død af 31. Oktober 1517 efter Guds Vilje skulle udrette i Verden. "Her 11 Dage vare gaaede," fortæller Mathias, en Samtidig, "hæde disse Sætninger gjennemløbet hele Tyskland og inden 4 Uger næsten hele Kristendommen; det var, som om Englene selv være Ludkerere og bægte dem ud for alle Kønnesters Pine. Det er Angen, som tror, hvilken Saal der blev derom." En nægtig Bevægelser for og imod gjer Kønnesten. Kogte som deri en oplagte Uværetsa og hælde Valger om at tie stille, som der være alle maatte blive nogen Storm, men Alhed gaa sin Gang i det gamle Spor. Til dem hælde ogsaa Albrecht Frederik den Tise, som vel ikke med Bold vilde undertræffe Sandheden, men dog elkede den offentlige Ra forneget til at føle Hæde over den behævede Kamp. Til disse angættelige Sjæle raadte Luther: "Er Gjertningen ikke begyndt i Guds Ravn, som er den snart faldt til Jorden; men er den begyndt i hans Ravn, som lad ham selv staa for den!" For Andre

være de samme Sætninger som den opgaarude Dag efter en lang og bænge Nat. De jubled, som man jubler over Solen; thi de ovede, at de ved denne ene og den ældgamle Væres Gud vilde komme til Fred med Gud og sin Samvittighed, en Fred, som ogsaa de under tusind Kønnestemmelighed forstævet havde søgt i de romeriske Kønnestelardomme. Gud Alhed, at hændt Kæder præste Luthers delige Indgriben som som hæl, de kunde. Om den siger den hælledne Munt: "Al den Ros var mig ikke fæst, thi jeg var selv ikke paa det Hæne med, hændt Alheden var, og Sengen vilde gaa for hæl for min Stemme." Alhed Andre hælde træne af disse Theser, som om Gud var hællet ned i deres Hærlighed. Til deres Tal hælde i Synderlighed en Doktor Gel, Professor i Angolstadt, og hælde og freust Tetsel selv, hvem det Alhed lenger vilde gaa rigtig for med hans Alhedstrøm. Han lod ogsaa et stort Smædeskrift mod Luther, optrædte hans Theser og hælde Himmel og Jord i Bevægelser for at bringe Luther i Jorddævelse. Meningsfæller gæve det Raad, hvorefter Kønne otere hælde søgt at træde sig, at man skulle træde Kønnesten. Vige overfor hændt Angreb hælde Luther til sin Hæde. Stæpitz: "Man Et har jeg endnu tilbage, det hælde og af lidige Alhedstrøm udvæntede Vægent. Toget de det fra mig med Bold eller Vist, fordi de mene, at de gære Gud en Tjeneste hælde, som hælde de maatte gjere mig et Par Væstuar fattigere. Jeg har nok i min søde Fortæler og Vidler, min Herte Jesus Kristus, for ham vil jeg sønge, som længe jeg lever." "Hil som Kogte ikke sønge med mig, hælde gjer det mig? som hælde om hælde hælde sig selv alene."

For at hælde sine Venner og imdegaa sine Hæder hælde Luther til Bevædelser af sine 95 Sætninger en "Sermon om Alhed og Raade" og sine "Resolutioner" eller Slutningsætninger. I det sidste Skrift gjerde han Anger og Tro til Bevædelser for Tysklands Forladelse og erklærede allerede paa aytte evangelisk Vis, at Tro ikke er det samme som Anlægelse af Alhedens Være, men den hælledige Svaders Fortrøstning til Guds Forjættelse.

Ridt under disse Storme maatte Luther i sin Kønneordens Kuliggenber i April 1518 reise til Heidelberg. Det var en Guds Størelse; thi i Tyskland hælde man mindst til ham og hans Theser. De underligste Kogter være udbredte. Nu som han selv derhen — og dædt næsten Alles Hærlig. Hans senere Redarbejdere ved Reformationen i Württemberg og

Elfsa, en Martin Luter, Gerhard Schurpf og Johan Brenz, ved den Tid endnu sin unge, søgende Studenter, bleve dengang vindue for Evangeliets Sag, og selv Margarets Selvfølgere blev begejstret til Aurførst Frederik: „Dr. Martinus har skrevet sig saaledes, at han har gjort eders Raades Universitet ikke liden Vær. Han blev ogsaa antalt med stor Pris af mange lærde Mænd.“

Knap var Luther tilbage igjen i Wittenberg, saa sendte han den 30. Mai gjennem Staupitz de før nævnte Slutningsbøger tilgjængt et meget ærbødigt Brev til Pave Leo selv i den gode, karolige Tro, at Kristendens jordiske Fader vilde oplade Dre og Hjerte for hans paa Guds klare Ord grundede Befendelse og give Sandheden Vær. „Eders Næst,“ siger han, „vil jeg anerkende som Kristi Næst, der regjerer og leder i eder. For jeg forkyndte Tøden, saa værger jeg mig ikke for at dø; thi Jorden er Herrens, og hvad der paa den er.“ Den trofulde Mand! Svare snart og hvor lididt skulde han blive væk af sine Trængsel om Pavens og Pavedømmets, i hvilke han endnu saa hængt fra sin Ungdom af! Afledet for et faderligt Svar med Lestagelse for hans Samvittigheds- med til han allerede i August streng Befaling til inden 60 Dage at indstude sig i Roma og forsvare sig for sit Afsættelse. Var han kommen, havde han vanskelig undgaaet Død eller Fængsel.

Aurførst Frederik, som alene sin Hofprædikanter og Sekreter Spolatin, en Ven af Luther, var virkelig hængt for ham og nødig vilde miste en saa betydelig Mand ved sit Universitet i Wittenberg, bad imidlertid Paven at lade Sagen komme til Afgjørelse i Tyskland. Paven havde Grundene til at imødefomme Aurførsten, saa til da Luther en ny Befaling at fremskille sig for den pavelige Gesandt, Kardinal Thomas de Via fra Gaeta, almindelig kaldet Kastranus, i Augsburg, hvor denne opbeholdt sig i Anledning af Rigsdagen. Luther blev alvorlig advaret for at drage derhen. Men den Tanke, at det der skulde gælde hans Liv, gjorde ham ikke bange. „Hvad kan jeg lide,“ skrev han til sin Ven Staupitz. „Næst ved, at Kristi Ord i Verden er af den Art, at den, som vil høre det frem, maa med Avestfærne forlade Alt, forlænge Alt og hver Stand vente Tøden. Med Død er det vundet, med Død er det prøvet, ved Død er det bevist, ved Død maa det ogsaa blive opholdt. Ved sin, at den Herre Kristus formerer og opbeholder denne Mand hos sin allertrøeste Synder!“

3 Oktober 1518 begav han sig

forjaget med et leffeligt Veidbrens træstig paa Vægen tilføds til Augsburg. „Da jeg drog ud,“ fortæller han, „var jeg meget jallig, havde ikke en Skilling. Dertil maatte Dr. Benzjonus Væf lønne mig sin Kæppe (Kunskæp).“ Den 7. Oktober kom han til Augsburg. Kajeten forsikrede ham om sit faderlige Støttelag, men forlangte, at han skulde tilbagefalde, afstaa fra videre Udbrødelse af sine Meninger og lade i Arentiden at udgaae Alt, hvorved Kirken kunde troos eller forstyrres. Luther bad ærbødigt, men fast, om at hans Vildfarelser maatte blive beviste af Skriften. Kardinalen bekræftede sig derimod stadig paa Pavens Forordninger. Tre Dage varede Forhandlingerne, indtil stajetan indsaa, at han ikke formaaede at overvinde Luther. „Dette talte Væst,“ som den høje Herre udtrækte sig, „med de behændige Læse og feranderlige Spekulationer i Hovedet!“ Hans Slutningsord var: „Som mig ikke igjen for Læse, ialfald ikke for du tilbagefalder.“ „Siden han lod der i Pavens Sted,“ fortæller Luther, „vilde han, at jeg skulde lade mig Alt behage, som han sagde, og lige ja dertil, medens det blev forogtet og forhaanet, som jeg endelig derimod. Men jeg anførte den helige Skrift. Kort, hans siderlige Godhed bestod deri, at jeg enten skulde lide Vold eller tilbagefalde; thi disputere med mig vilde han ikke, sagde han.“

Endaa fra mere venstabelig Side søgte man at stramme Luther. Man forlangte ham, om han da mente, at Aurførsten for hans Skuld vilde indlade sig i en Strid. „Elige Tanke,“ svarede han, „solder mig ikke ind.“ Saa forlangte man videre, hvor han da vilde blive, naar Paven talte ham i Pan og Aurførsten stode ham fra sig? „Under Himmelen eller i Himmelen,“ var hans Svar.

Den 16. Oktober 1518 lod Luther for Kastranus og Vidner oplæste et Dokument, hvori han, som det i indblanding tilfælde var. Alt og brug, appellerede fra den „ilde underrettede til den bedre underrettede Pave.“ Derpaa forlod han d. 20. Oktober ved Kastranus Væf Augsburg, „gjennem en liden Port,“ da nogle af hans Bønder frugtede for hans Sikkerhed og dreve paa hans Almagt. „Dr. Staupitz,“ fortæller han, „kastede mig en Sten, og Kastranus gav mig en gammel Gædemagter med, som vidste Væfen. Saa red jeg uden Hidsbuer, Stavel, Spore og Sværd og kom til heimod Nürnberg. Den første Dag red jeg 8 (11 engelske) Meil, og da jeg om Aftenen kom til Dersberget, var jeg saa træt, at da jeg

steg af i Staden, kunde jeg ikke staa, men faldt lige ned i Galmen.“ Den 31. Oktober naaede han Wittenberg. Endnu samme Aften skrev han til Spolatin: „Med min Sag staar det saa, at jeg haade frugter og haaber. Jeg er fuld af Glæde og Fred, saa jeg maa undres over, at Røge anse den Prøvelse, som er kommen over mig, for noget stort.“ Men Kastranus skrev i sit Brev til Aurførsten og fordrøede med Hestighed, at den haardnaktede Afsættelse skulde udleveres til Rom eller ialfald fordrives fra Wittenberg. Luther retfærdiggjorde for sin Landsherre sin Optræden i Augsburg, forsegtede sin Ret til sin at vige for Sandheden og bad blot ikke blive nogen Viltsus i denne Sag, men erklærede sig foronpræt beredt til at vandre i Landflugtighed. „Jeg vil drage, hvor den evige, barmhjertige Gud vil have mig hen, og overgaae mig i hans maaderige, guddommelige Vilje, som har givret med mig, hvad han vil. Thi det vilde gjøre mig hjertelig ondt, om for min Skuld noget Mennecke, endhelligt Tørreløshed, skulde komme i Haand eller Dære. Jeg er endnu i denne Tid glad og taller Gud, at hans klare Søn Jesus Kristus agter mig arme Synder værdig til at lide Trængsel og Forsøggelse i denne gode, hellige Sag. Han opbeholder eders Raade i Evighed! Amen.“

(Fortællende er taget af den fortreffelige lille Bog: „Dr. Martin Luther, hans Liv og Gjerning. Et Hestskrift til hans 400-årige Fødselsdag. Bearbejdet efter Julius Tischelhoff af J. W. Klein.“ som her ved paa det bedste anbefales Herald's Kasser.)

Dærlige Bøger.

Paa Intel Marked i Verden forjaar der saa mange Bedrøggere og Forfallskulnere som paa Bogmarkedet. Den, som vil gjøre Indkjøb der, maa lufte sine Læse godt op. Og det er ikke let at passe paa her, ikke at lade sig forfalde af noget Mandværk; thi mangen Bog ser nydelig ud og har en liden Næst, og dog siger Dævelen ud mellem Bladene, naar man ser ud til.

Men hvem kan se en Bog ind i Hjerter? Kun den, der læser den, og har Forstand paa, hvad han læser. Og hvor mange aale ikke den helte Væf for langt bedre end den gode! Som en selv er, saadanne Konversater læger han sig. Derpaa agter Boghandlerne Regning, — vel ikke de Samvittighedsfulde, men hine, for hvem fort og lididt have famme Ansæ, naar det kun kan blive Gæstet for dem.

De store Høll Sand i Finene og ere meget tilfredse med, at saa mange skode sig deri med Taalmodighed og oven i Ajsbet lige mange Tal derfor.

End kommer det en paa? At sammenskrive et Par Aar Papir; en Pusle Svøtspanner og Glasfaar, dertil tre Rod Væf og Gist, dette dugtig logt og røst sammen og en Gøndstuds Væf heri, — saadant Skriveri er indet Kunststykke. Saa fremme alt en smul Titel paa Bogen, en, som rigtig folder i Læse og lover Under over Under, Herlighed over Herligheder, eller lader om hemmelighedsfulde Afmæringer, dertil maatte et Billede og et Trompested i nogle Væf, saa stramme de Retroade, de Hvidende og Dønerne sammen og kunne ikke hurtig nok saa hugt disse nye, herlige Væf.

Herren læser dem og Fruen læser dem og de Hølls Væf, som hellere skulde lade sig paa deres A B C og ride paa Hjerter, og Kæber og Bønder og Brønder, og ikke en Gæstet marker, at de indet andet have læst for sine Fænge end Svøtspanner, Glasfaar og Gist.

En Boglade er haade Bøgeri og Krothet; thi haade Sunde og Sogge hende sin Raring her. Gød sig 3 om en Boger, der haader Alid i Kælet? Om en Krotheter, der følger Skrivende for The. Og her tier af Verden, Kærrene blive bedrogne, og de, som skode Fængene sammen, gilde sig i Dønderne.

Boghandlerne have en ansvare, fuld Stilling; mange af dem lægge sig del paa Hjerte, og de ere en Væf for Boghandlerstanden, men mange flere har haare lid. En stor Del af et Hølls Væf er betroet Boghandlerne, og de skulde engang aflægge Regnskab herfor. Givres der end ingen verdslig Dønstol, som den Slags Forbrødere kunne lilles for, saa gives der dog en guddommelig, som de ikke skulde undgaa. De, som for lampen Bindings Skuld vilde Mennecksjæle i Lærens Gærn og lusse dem ned i Synders Afgrunde, skulle ikke bestaa for den.

Jeg taler nærmest her om Boghandlerne, ikke om meget om Skriverne. Thi endhelligt disse med deres endte Venne begaa den første Synd, saa vilde de dog blive ved med at være uskabelige for Høll, hvis der ikke fandtes Boghandlere, som bare rede til at bestale disse elendige Skriveres elendige Væf, til at lade det træffe og bringe ud Mandt Høll for hundel Forbøll Skuld.

Og hvor bitter det arme Høll ikke vedtaget! Den Slags Boghand-

(Fort. paa Side 7.)

Pacific Herald!

Skriftligt Ugeblad udgivet af Pacific Lutheran University Association

Entered as second-class matter November 6, 1908, at the post office at Tacoma, Wash., under the Act of March 3, 1879.

Redaktør: Pastor A. C. Hjerte

All vedrørende Redaktionen indsendes til A. C. Hjerte, 6044 So. Warner St., Tacoma, Wash.

Bladet koster

For Aaret ..... \$ .75
For Aaret til Canada..... 1.00
For Aaret til Norge..... 1.00

Adresse: Portland, Washington.

Betaling for Bladet bedes sendt til "Pacific Herald," Portland, Wash.

Kyheder til Herald maas sendes saa tidlig i Ugen at de vækker hertil senest Tirsdag. Kyheder som kommer senere kan ikke komme i Bladet den Uge.

Alle Abonnenter som indsender 75c for Aaret 1912 faar Bladet frit fra nu og indtil 31te December 1911.

Alle gamle Abonnenter som ikke har betalt for Herald i Forstad vil gjore en stor Tjeneste ved at indsende Betalingen straks. Alle Bestillinger paa Bladet samt Pengeløsendelser sendes til

Pacific Herald,
Portland, Wash.

Dr. Luther som Reformator.

Det, som gjorde Dr. Luther til en sand Kirkes Reformator, var hans uroffelige Jostholden ved Guds Ord. Fra Ordet vilde han ikke vige et Haarsbred. Der hjalp hverken Trudler eller Koster, han stod uroffelig fast paa Guds Ords Allpegrund. Og jst deri laa hans Styrke. Han siger selv: "Da jeg har maattet modtage Doktoratet og sværge og love min allerfæreste hellige Skrift at prædike og lære den troelig og rent. Over saadan Bære er Pavedømmet kommet mig i Veien og har villet forhøde mig det. Derfor er det ogsaa gaaet det, som man nu kan se." "Og Ordet skal de lade staa og dertil skal have," sanger han i sin vægtige Reformationshymne. Efter den Tid, han havde faaet lovet sin allerfæreste hellige Skrift, begyndte han da ved Universitetet at udlænge den saaledes, at — som Melancthon siger — "en ny Dag varles at gaa op over Baren som efter en natl Nat."

Efter den Regel: "at Skrift skal forklare Skrift," ste han af den hellige Skrifts Rilde, og taalte ikke, at den menneskelige Fornuft skulde træ

re Dommer over Guds Ord. Og Godebømmen af den Bære har fundt i Skriften var denne: "Den retfærdige af Troen skal leve."

Uden Tvil var der saadanne som syntes, at Luther holdt for strengt paa Skriftens Ord, særlig ligesoverfor den reformerte Retning. De mente vel som saa, at "en liden Surdeig," ikke var saa farlig, og at man vilde ha undgaaet en hel Del Strid om man havde været lidt mere søelig. Men saadanne Koster vilde Luther ikke høre paa. Hvad han fandt af vore Skriftens klare Ord, dog han ikke en Løddel eller Bogstav fra "Det staar skrevet," var hans Balg-lyng. Og netop fordi han saaledes i et og alt holdt fast ved Guds Ord, var det, at en sand Kirkes Reformator blev fuldbragt.

Denne Sandhed kan vi ha godt af at mindes om, naar vi fejrer Reformationsfejer. Vore Tids Retning er Unionistisk. Lad os da huske paa, at Luthers Styrke som Reformator var hans Jostholden i et og alt af Guds Ord. Og saaledes er det nu. Kirkes Styrke bestaar ikke i det Antal Medlemmer den tæller, men i dens Jostholden ved Guds Ord i alle Stæder.

Reformationsofferen i Portland.

Stjunt vi allerede to Gange har nævnt denne Fejt som, om Gud vil, skal holdes i Portland alle Formiddag og Eftermiddag forfkomnende Søndag (den 5te November) kan vi ikke undlade at nævne den igjen og opmuntre alle som paa nogen Maade kan, til at være tilstede. Reformationen er den største historiske Begivenhed siden Kristi og Apostlernes Tids, og Luther den Mand som mere end nogen anden har sat sit Stempel paa den moderne Verdens Civilisation og Tænkning. Det er klart, at vi som laider os Lutheranere, ofte maas lade os dette lige af lfe-Lutheranere, endog af Freikøbere. Gabriel Smith, Professor i Kirkehistorie ved det Congregationalistiske Studover Seminarer siger: "Fortæet fra den Begivenhed, da han, hvis Navn er over alt Navn, viduede den gode Bekendelse for Pontius Pilatus, ved jeg ikke af nogen Scene i Reformationens Historie saa rørende og vægtig, saa opbyggende og storlagen i alle sine Følger, som Luthers Optraeden ved Rigsdagen i Worms." Freikøberen Thomas Carlisle siger: "Luthers Optraeden ved Rigsdagen i Worms maas betragtes som den vægtigste Begivenhed i den nyere Tids Historie, — det Punkt fra hvilket af Civilisations Udviklingshistorie efter den Tid tager sin Udgang."

Ja uden Luther og Reformationen vilde det moderne Amerika med sin politiske og religiøse Frihed være en Uumulighed. Dette nævnes her, fordi vi ofte er blinde for, at ogsaa disse Ting er en Frugt af den aabne Bibel som Luthers Arbejde aflagte Verden. Vi burde alle have Lust til at lære mere om denne saa vægtige Begivenhed, og lse Trang til at lse Gud i Jællestid for Reformationens Betsignelser. Men derfor med til Portland. Bring din Kistebog med og vær tilstede ved begge Gode-tjenester. Følgende er Dagens Program:

- Formiddag kl. 11.
- Judgangsben.
- Salmefang.
- Kollekt og Epistel.
- Salme: For Gud han er saa fast en Berg.
- Engell Prædiken, Pastor A. W. Larsen.
- Salme.
- Lise paa Korst. Pastor A. C. Hjerte.
- Salme.
- Kollekt og Betsignelse.
- Salme og Slutningsben.
- Eftermiddag kl. 3.
- Salme: Over den Herre.
- Skriftlæsning og Bøn, Pastor B. Qarstad.
- Salme: Behold os, Herre, ved dit Ord.
- Lise paa Tyl, Pastor J. Sacht-hausen.
- Korsang: "Vraße He the Father," Jællekor fra alle Menighedene.
- Lise paa Engell, Pastor B. C. Bergesen.
- Salme.
- Offertil Dættelse af Udgifterne. (Overstallet til Missionen.)
- Kollekt og Betsignelse.
- Slutningshymne.

R. A. L.

Smuler.

"Bjæmmer Smith" eller paa Engell "Oliver Smith" har nu vasket en Tid i Seattle. Tusender hører ham hore Dag.

Han gler efter Hofrens meget af, at han var Bjæmmer, at han nu er en Bakkelsesprædikant og omvender Omvendere, at han beder, saa han lilder Gul i Tuffskærrens, at hans gamle Kor var frug mod ham som Barn men nu er stolt af sin Søn. Vi har ordt for at tro, at dette gjæres bare for Effekt; men vi har ligesaa godt for at tro, at Guds Ords Kraft til at naa Hjertene gæses ved at Prædikantens Person fremholdes som noget, som disse væsende Prædikanter ialmindelighed gjer.

Der er ingen Tvil om, at Gud

kan naa Sjælene gennem den strafbeligste Prædiken, enten dens Strafbeligbed bestaar i Torhed eller overdrevet Jæleri; men vi tror dog, at Guds Rind har lettere for at virke ret Omvendelse, hvor Apostlernes rolige og værdige Fremgangsmaade benyttes.

Sammenligner man Apostlernes Prædikenmaade med moderne Evangelistens, fremtræder den store Forskiel tydelig. Den levende Fortællelse, som kommer fra Livets Rilde og fører til Liv, kan aldrig lse uden Jællestid. Søndens, Raadesangsel, Jællestid. Men der er langt fra den ubestulte Jællestid til den menneskelige Jællestid, som fremstilles ved smagende Sang; snart stærk, snart soag, snart fra Soloist, snart fra et stort Kor, snart fra Galleriet, snart fra hele Forsamlingen. Dette virker paa sjæle Sind, som enhver rørende Fortælling eller Sang vil; men dermed er det ikke sagt, at det er Andens Virkning.

Bjæmmeren klagede over, at der her i Amerika er saa lidet Andagt og Agtelse for Gude-tjenesten. Deri er vi enige, naar undtages Katoliker, Episkopale, Lutheranere og spædte Menigheder af andre Samfund. Som Helhed er det vistnok sandt i de Stæder (den reformerte Kirke), hvor Bjæmmerprædikanten lærdes og er kendt; men vi fattes Evnen til at forstå, at da denne Prædikant (Smith) havde selv vækker saamegen Latter i sine Bakkelsestaler og tillader sin Sangleder at holde Forsamlingen gjentagende i hølligt Latter med allelags morsomme Bemærkninger om, at vi skal bare Methodistene sange et Vers, saa skal Presbiterianerne sange et Vers osv., ja tilstift gik det jo saavidt, at han bad Kvistkorrespondenterne om at sange et Vers. Der var kun to, og alle ved je, at Kvistkor som Regel er det modfattede af Kirkefolk. Disse sang da med svag Stemme og fæmlende Melodi et Vers under Forsamlingens ustandselige Jubel, som aldeles overdybet Sangen. Eller er der Andagt i, at Prædikanten ber en, som han sa var blit omvendt om Eftermiddagen, reise sig op, saa folk kan se ham, og Forsamlingen sætter i at klæppe som ved en Girkulforestilling, uden at den Prædikant, som har beslaget den amerikanske Kangel paa Rejseti for det hellige, har et væsse bedreidende Ord at si til sig Svad mod det klare Gudsord, som adværer mod at bringe usomvendte i en saadan Stilling for Forsamlingen, at Saten af-ter haat lot i ham gennem det aandrelige Dovmod, som saaledes vættes.

Vi er tilbøjelige til at tro, at disse roisende Bakkelsesprædikanter frem-

haver sin egen vellykkede Virksomhed formået paa andres Velstand. Anden gives ikke af Vren, og de Kirker (de reformerte), som der virkes iblandt fremstilles saa aandelig gode, at det er utroelig. Naar i. G. en Bættelsesforstander, som er Metodist, sier, at „Guden til, at det er saa saa fravalde blandt Metodisterne, er den, at de intet har af falde bort fra.“ Da tror vi — eller ialfald haaber — at saadant er Uvished, en Galleriappell for Effekten Skuld, hvorved Prædikanter enen Dydighed skal staae saa meget flattere; thi ogsaa blandt Metodisterne er der dog fromme Præster og Troende. Reformerte Præster har indrømmet, at efterat haadanne Prædikanter har foret færdi er Kirkeværken affald, og Hølet foragter den mindre begavede Præstes Forskudelse af Guds Ord. Vi har ingen Tvil om, at Gud kan nas Sjælene med sit Ord under den menneskelig mindst begavede Prædikanter Forskudelse af Evangeliet, ei heller om, at Guds Vands og Ords Kraft er virksomt trods alt menneskeligt Anstaltmageri; men vi tror, at de Præster, som trofast forkynder Guds Ord om Jhesu Lød Søndag efter Søndag for en liden Skare, udretter mere godt i Værelsen og i Virkeligheden — haade kvantitativt og kvalitativt — end de sensationelle, overbeviende, mislykkede og markedsførte Kurslister.

B. G. B.

Pastor Jørgen Doh.

Pastor J. O. Jørgen, Præstebrevst i Seattle, døde Lørdag Aften. Det som ikke ventet men dog tungt for hans nærme, med hvemt vi hermed udtales vor Sympati.

Pastor Jørgen gjorde Indtryk af at være en midlertidig Herrens Tjener, og vi tviler ikke paa, at han nu alt har nået haadanne, som Gud ved denne sin Tjeners Virksomhed har vundet, og som vil vandre hjem for ham.

Pastor Jørgen Red i sit Liv og sit Virkes bedste Aar, og vi kan kun si: „Det Skulle er for Herren vor Gud; men det uadventede er for os.“ „Vader os arbeide, mens det er Dag, Ratten kommer, da ingen kan arbeide.“ De Arbeidere, som endnu arbejder, ved ikke, hvor snart deres Nat kommer. Arbeid.

B. G. B.

Reformationsfesten i Seattle.

Der indkom \$54.16, hvoraf \$21.75 gik til Udgifter, \$23.15 til Parnehemmet i Parkland og \$9.26 til Reformationen. Der var mellem 5 og 600 tilstedeværende.

Romskoen.

Vort Arbeidsfest.

Wilson Creek, Wash.

Med sidste Røde af Kvindeforeningen blev det besluttet at give fem Dollars til den nye Bygning ved Parkland Parnehem. Næst har det godt indvirket med Indsamlingen til den nye Bygning ved Parnehemmet. Vi ventte at kunne slaffe alt det, som Parnehemmet har bedt om.

Kvindeforeningen møder den 10de Onsdag i November, Mrs. Kothe er Værtinde denne Gang.

Drillia, Wash.

Drillia Menighed holdt Gæstfrihed sidste Søndag. Indtægterne blev bestemt for Parnehemmet. Menighedens Høst og Bønner havde især veien bragt flere Sætte Poteter, Maal, Gulrødder, Pumpkins osv. desuden flere Kasser Væder, en Sæt Mel, Maider o. l. til Kirken for at sendes videre til Parkland Dagen efterpaa. Vakt. J. O. Dale fra Bothell holdt Betsprækenen.

Bashon, Wash.

Med det nye afholdte Røde af Kvindeforeningen valgtes følgende Bestyrelse for det kommende Aar: Præsident, Mrs. C. Petersen; Mrs. Macfarland, Vice Præsident; Kasserer, Miss E. Hansen og Sekretær Mrs. W. H. Heins. Foreningen møder den 10de Onsdag i November. Mrs. Veno Stevenson er Værtinde.

Ballard (Seattle), Wash.

Past. Eger forretter næst Aftenlang Søndag.

Den engelske Bibeltime holdes Søndag Aften.

Pastor Bergesen talte ved Tyrus Aftenkostes Fæst Søndag Aften.

Seattle Konferens mødte i Jons Præstegaard Søndag. Foruden Medlemmerne var Pastorerne Larsen og Hjerpe tilstede.

Reformationsfesten i Seattle drog fuldt Hus til Vrede Hall. Det lidlige i Pac. Herald givne Program udgjorde. Fæsten var i alt røde lykkelig og opbyggelig, og Høst udtales sin store Tilfredshed. Der er alt den, som har bedt om at Fæsten maatte blive årlig.

Tacoma, Wash.

Sidst Søndag fik Søndagsskolen

en betydelig Tilvæxt. Dele Varneskolen overtar Gudstjenesten efter Søndagsskolen. Sid alle Forældre maatte komme til at indse, at dersom Søndagsskolen holder Værne fra Gudstjenesten, viker den til at opfriske deres Børn, istedenfor at den skalde hjælpe til at bevare dem i deres Trodsfald.

Søndag den 5te November holdes haade Søndagsskolen og de regulære Gudstjenester for at alle kan have Anledning til at være med ved Reformationensfesten i Parkland.

Kvindeforeningen møder Lørdag Eftermiddag den 10de November i Kirkens „Vejement.“ Mrs. V. V. Kirkbo og Mrs. T. R. Stav bevarer.

Torsdag den 17de gives Kvindeforeningens Koncert i Kirkens „Vejement.“

Genesee, Idaho.

Vor Frelses Menighed ved Genesee har mulig haft Præstefæste. Pastor Sellsen resignerede for en Tid siden, og Menigheden kaldte Pastor Breivik til hans Eftermand. Pastor Sellsen har virket her i over et Aar til megen Vellykke og det var haardt for Menigheden at to Afsted med den Hære Præstefamilie. Søndag Aften den 10de Oktober kom Menighedsfæst og andre i Hof og Søl og overraskede Pastor og Fru Sellsen, mens de havde det travelt med at pakke sammen. Forsamlingen talte, glemte sin Ordre, Pastor Sellsen for hans tro Arbeide i Menigheden og ønskede ham tillykke i hans fremtidige Virkesfelt. Som et lykkelig Bevis paa den Mærklighed og Agtelse de haade for Præstefæstene, overraskede Præsten et par Stueur og endel Penge. Pastor Sellsen takkede for al den Mærklighed og Venlighed, man havde vist ham alle disse Aar, men under hele hans Virke Vandt den. Pastor Breivik, som netop var ankommen talte ogsaa nogle Ord tillykke. Efter Taleren leveredes Forfriskninger.

Søndag den 8de holdt Pastor Sellsen sin Afstedsprediken for en stor Forsamling og indførte Pastor Breivik som sin Eftermand i Embedet. Søndag den 15de holdt Pastor Breivik sin Tilfredselse.

Overraskelse No. 2. Søndag den 22de var den nye Præst og hans Familie indbudt til at spise Middag hos Mrs. Danielsen. Forat han maatte hinde Præsten frem haade han var Sætte og Vogn rede ved Kirken, fra han maatte følge Mrs. Danielsen, naar hun maatte hente fra Gudstjenesten. Medens Præsten, efter Gudstje-

nensten, gik omkring og hilste paa Høst, gjorde Mrs. Danielsen og hendes Barn sig færdige til at høre hende og hun bad Præsten følge sig; men isteden for at høre til sit eget Hjem, ledede hun Præstefamilien tilbage til Præstegaarden. Da Præsten kom hjem fandt han hele Menigheden samlet udenfor sit Hjem. De maatte ikke komme ind for Præsten som, fordi han havde Røglerne i sin Vogn. Man vilde hilse paa sin nye Præst i hans eget Hjem. De flittige Kvinder fik snart frem Madkurvene og besøgte den hele Forsamling. Ordet blev læst for Præstefamilien, mens Maden blev baaret omkring til de andre i de forskjellige Værelser og de, som ikke kunde hinde Maden hinde, til Maden brogt til sig ud i Haven. Hr. Tideman bad Præstefamilien tilbeds, og da den maatte for sig, holdt han en Tale og forklarede, at man var sammen for at bede sin Præst velkommen og udtales det Pæste, at han maatte trives iblandt dem, derpaa overraskede han Præsten en vasker Sum Penge. Pastor Breivik takkede for det uventede Besøg og for Gaven og udtales Pæste om, at Menighed og Præst maatte staa hinanden bi i Arbeidet for Guds Riges Opbyggelse. Det var en Overraskelse, som længe vil mindes af Præsten og hans Familie.

Sid Tacoma.

Gudstjenesten og Søndagsskolen ophæves paa Søndag paa Grund af Reformationensfesten i Parkland. Den følgende Søndag blir der Søndagsskole og Gudstjeneste som sedvanlig.

Kvindeforeningens Besaar var i alle Henseender vellykket. En ganske pen Sum Penge blev samlet. Kvindernes staldes Tak for sit Stræb med at saa denne Tilfæstning istand.

Die Rabern, en af vor lille Menigheds trofaste Støtter, blev forrige Uge bragt til Hospitalet, hvor han fremdiedes er. Det saa engang meget farligt ud, og Slegtninge og Bønner var bange for, at han ikke skulde leve længe. Men ved Guds Hjælp saa blir det nu ikke længe, før han kan forlade Hospitalet. Derover glæder Slegtninge og Bønner sig, og takker Gud for hans snarlige Helbredelse.

Englens Lydighed.

En lærer forklaret for sine Elever „Hæder.“ Da han talte om den 22de Von svarede han Børn:

„Hvorledes giver Englens i Himlen Guds Bille?“

En liden pige svarede: „De giver den straks uden at spørge hvorfor?“

En Fristelse.

En af Frankrigs store Uger sad Høne, Rasjereren i et betydeligt Handelshus, høiet over sine Bøger og nedskrev tal Time efter Time. Udsider fastede han Benen fra sig og gav sig til at tælle de Guldruller, som gikrede paa Pulsen. Dette Arbejde udførte han først med forretningssædlig Surtighed, men lidt efter lidt langsommere, som om han vilde undersøge hvert enkelt Bøgenstykke. Han greb paa ny sin Pen, men holdt den betænksom op foran sig, lod den derpaa falde, lagde Armene over Kors og luffede Pinene. Hans Læber mumlede uforstaaelige Ord, og hans Ansigt forraadte en usædvanlig Bevægelse. Hvad var der da hendt ham? Medens Høne holdt Guldet mellem sine Fingre, var der langsomt draget et Søn forbi hans indre Hif. Han havde følt sin Dødtu, hvis afmagrede Træk mindede om en mulig overstaet Sygdom og om Vogens Forfæjter, der lod paa en stærkende Kur og paa Luftforandring; han havde følt sine Børn, hvoraf nogle bade om Vøger, andre om Klæder, og som Alle vare begavede med en glubende Appetit.

Sans Indtaqter kunde ikke mere flaa til. Indtil nu havde han ved Hjælp af stor Sparsonmelighed funnet bestride sine maanedlige Udgifter. For Fremtiden vilde det blive ham umuligt. Og dette Guld, som han nylig havde følt paa, det var Indfrielsen af en gammel Gjæld, som figurerede i Rubrikkerne for Overskud og Tab, og som Ingen mere tænkte paa. O! hvis denne Sum var hans! Han frangte saa forferdelig til den... kunde han da ikke? ... Høne gyste ved sine egne Tanker og udbød, idet han sprang op: „Dea skulde være ved, hvad der ikke er mit, og gyste mit eget Valgsprog: 'Netfossen som en Hugnot' til Løgn! Aldrig!'”

I dette Døbtik slog Kontorrets store Ubr sine ser Slag. Det lod saa høitideligt midt i Stilheden, at Rasjereren for sammen. Han slog Bogen i og glemte Bøgenrullerne med en særegen Omhu. Derpaa faldte han paa Kontorbudet og gik.

Paa Sjemeveien gav han sig bludfelig til at fremfonde sine Skridt, som om han følte sig forfulgt af en usynlig Niende. Hans Sulten og Børn modtogte ham som sædvanlig med Glæde. Børnene fappedes om at fortælle ham Dagens Begivenheder. Men denne Gang surrede deres Stummer forbi Koderens Tre uden at fængsle hans Opmærksomhed. Under Maaltidet var han saa adspredt, at det forbausede Alle. Senere for-

flandsede han sig bag Nisjen med en jaadan Bedholdenhed, at hans Dødtu spurte ham, om Dagens Ngeheder vare saa overmaade interessante.

„Ja," svarede Rasjereren, „jeg læser om en vigtig Debat i Kammeret." Men i Virkeligheden vare hans Tanker langt fra Nationalforhandlingen.

Han jagde, at han var træt, og gik tidlig i Seng. Men hvad hjalp Ensomheden i hans Bærelse ham; han fandt dog ingen No, ingen Søn. Saa snart hans Dientlaage faldt til, saa han som i et Søn alle disse velsende Fornødenheder, der truede med at opluge hans lefvedne Løn, og bagved dem glemte de Guldruller, der havde udsøvet en næsten uimodstaaelig Tiltrafningskraft paa ham. Han fastede sig paa sit Veie.

PACIFIC DISTRIKTS PRESTER OG MENIGHEDER.

Tacoma
Vor Frelsers Ev. Luth. Kirke., H. af 17de og So. J St. Cable og So. K St. car. Gudstjeneste hver Søndag Form. Kl. 11 og Aften Kl. 8. Det engelske Sprog bruges den 1ste og 3die Søndag Form. og den 2den og 4de Søndag Aften i hver Maaned. De øvrige Gudstjenester holdes paa Norsk. Søndagsskole i Kirken Kl. 9:30 Form. og i Kapellet paa East 1 og Wright Ave. Kl. 2 Eftm. Gudstjeneste i Kapellet efter Tillysning.
Ungdomsforeningen 'Concordia' møder hver Torsdag Aften.
Menighedens Prest er i Regelen at træffe hjemme hver Formiddag.
N. A. LARSEN, Prest.
912 So. 17th St. Tel. Main 4270.

Seattle Bymission.
Pastor Olof Eger.
Res. 1215 Harrison St. Tel. East 5966

Seattle.
Immannels lutherske Kirke af den norske Synode, Hjørnet af Pontius Ave. og Thomas St.,—Lake Union eller University Spørvogn til Thomas St., saa to "Blocks" vest (ned Bakken). Gudstjeneste hver Søndag Formiddag Kl. 11 og Aften Kl. 8. Søndagsskole Kl. 9:45. H. A. STUB, Pastor.
1215 Thomas St. Tel.: Main 4438.

Ballard (Seattle).
Zionskirken, 56de Gade nær 20de Av. Hølmesse 11. Aftensang 8. Søndagsskole 9:45. Ungdomsmøder onsdag 8:15 B. E. Bergesen, prest. Træffes skrest 9 morgen og 7 aften. 1727 W. 56th St. Telefon: Ballard 1306.

Portland, Ore.
Vor Frelsers Kirke, Hjørnet af E. 10th og Grant Sts. Tag Sellwood eller W. R. eller W. W. Spørvogn til Grant Street. Gudstjeneste hver Søndag Formiddag Kl. 11, og hver Søndag Aften Kl. 7:45. Søndagsskole Formiddag Kl. 10.

Gudstjeneste i Albina, Hjørnet af Minnesota Ave. og Shaver Streets, hver Søndag Formiddag kl. 11. Søndagsskole kl. 10.
Gudstjeneste i Kelso og Rainier, Oregon, efter Tillysning.
R. O. THORPE, Pastor.
425 E. 10th St. Tel., East 621.

Santa Barbara, Cal.
Gudstj. hver Søndag Form. Kl. 11 undtagen 2den og sidste Søndag i Maaned. da Gudstj. holdes Kl. 7:45 Aften. Kirken ligger paa Hjør. af Bath og First St. Tag Oak Park Car. Tel Home 1218.

N. PEDERSEN, Pastor.

Oakland, Cal.
Trefoldigheds lutherske Kirke, 823 Athens Ave., nær San Pablo og 25th St. Gudstjeneste hver Søndag Formiddag Kl. 11 og Aften Kl. 8. Søndagsskole Kl. 10.
E. S. BELGUM, Prest.
2602 Filbert St., Tel. Piedmont 1234.

Everett, Wash.
Den første evang. luth. Kirke, 2930 Lombard Ave. Hølmesse 10:45, Aftensang 8:00, Søndagsskole 9:30. Engelsk Gudstjeneste for Søndagsskolen 10:15 til 10:45. Opbyggelse hver anden Thorsdag Kl. 8:00. Ungdomsmøder Fredag Kl. 8. Telefon Sunset 837.

I Oslo Menighed Gudstjeneste hver anden Søndag 2:30 Eftm.
I Rosevelt Gudstjeneste hver 4erde Søndag Kl. 3 Eftm.
I Sunnyside Gudstjeneste hver 4erde Søndag Kl. 3 Eftm.
L. C. FOSS, Pastor.

Genesee, Idaho.
Vor Frelsers—Gudstjeneste tredie hver Søndag Kl. 11 Form. The Eng. Lutheran—Gudstjeneste tredie hver Søndag Kl. 3 Eftm.

Potlatch, Idaho.
Gudstjeneste tredie hver Søndag Kl. 2:30 Eftm. og 7:30 Aft.

Clarkston, Lewiston, Kamiah, Palouse
Gudstjeneste efter Tillysning.
G. I. BREIVIK, Pastor.

Silverton, Oregon.
Gudstjeneste hver Søndag Form. Kl. 11, undtagen den sidste Søndag i Maaned. Engelsk Gudstj. om Aftenen Kl. 8 1ste og 3die Søndag i Maaned.

Barlow.
Gudstj. sidste Søndag i Maaned. Form. Kl. 10:30 paa norsk og Aften Kl. 7:30 paa engelsk. 2den Onsdag i Maaned. Kl. 7:30 Aften paa norsk.

Sodaville.
Gudstj. efter Tillysning.

McKee.
Bethel Menighed Gudstjeneste 1ste og 3die Søndag i Maaned. Kl. 3 Eftermiddag, vekselvis norsk og engelsk.
A. O. WHITE, Pastor.

Oakland, Cal.
St. Paul's English Ev. Luth. Church, 32nd & Linden Sts. Services Sundays at 11 a. m. and 8 p. m. Sunday school 10 a. m.

Fruitvale.
Masonic Hall. Sunday School every Sunday 2:30 p. m.

Russell.
Services, 4th Sunday, 7:30 p. m.; Sunday School, 6:30 p. m.
S. B. HUSTVEDT, Pastor.
2433 Telegraph Ave., Berkeley, Cal.

Astoria, Oregon.
Astoria første norske ev. luth. Kirke af Dea norske Synode, Hjørnet af 29de og Grand Ave: Gudstjeneste hver Søndag, undtagen den første i Maaned; Formiddag Kl. 10:45 og Aften Kl. 8.

Quincy.
Gudstjeneste den første Søndag i Maaned. Kl. 11 Formiddag.

Oak Point og Alpha, Wash.
Gudstjeneste efter Tillysning.
THEO. P. NESTE, Pastor.
417—29th Street, Astoria, Ore.

Stanwood, Wash.
Trefoldighed—1ste Søndag i hver Maaned Gudstjeneste paa engelsk Kl. 7:30. 2den, 3die og 4de Søndag Kl. 11 Form. norsk Gudstjeneste.

Freeborn.
Gudstjeneste 1ste Søndag Kl. 11 Camano.
Gudstj. 2den og 4de Søndag Kl. 3 Efterm.

Florence.
Gudstj. 3de Søndag Kl. 3 Efterm.
M. A. CHRISTENSEN, Pastor.
San Francisco.
The Trinity English Evangelical Lutheran Church, 2222 Howard St., near 18th St., San Francisco; residence, 2222 Howard St. Services: Sundays at 11 a. m.; Sunday School at 10 a. m.; Sunday School in San Bruno Chapel every Sunday at 3 p. m.
E. M. STENSRUD.
3316—19 St. Phone: Market 3148.

PACIFIC DISTRIKTS PRESTER.

Aaberg, O. H., Parkland, Wash.
Baalsen, H. E., Silvana, Wash.
Borup, P., Cor. A & Pratt St., Eureka, Blakkau, L. Box 175. Rockford, Wash.
Braafladt, L., 2411 Broadway, Everett, Wash.
Breivik, G. I., Genesee, Ida. Route 1.
Bergesen, B. E., 1727 W. 56th St., Seattle, Wash.
Belgum, E. S., 823 Athens Ave., Oakland, Cal. Tel. Oak 4356.
Bjerke, A. O., 6944 So. Warner St., Tacoma, Wash.
Borge, Olaf, 1654 11th Ave. E., Vancouver, B. C.
Brevig, T. L., Stanwood, Wash.
Carlson, L., 554 Harrison St., San Francisco, Cal.

Christensen, M. A., Stanwood, Wash.
Dahle, J. O., Bothell, Wash.
Eger, Olaf, 1215 Harrison St., Seattle Phone East 5966.
Fosmark, C. M., Coeur d'Alene, Idaho.
Foss, L. C., 2930 Lombard Ave., Everett, Wash.

Grønsberg, O., 1694 Howard St., San Francisco, Cal.
Hanson, G. A., Potlatch, Ida.
Harstad, B., Parkland, Wash.
Helleksen, O. C., Route 1, Genesee, Idaho.

Hagoes, O., Pt. Madison, Wn.
Hong, N. J., Prof., Parkland, Wash.
Hustvedt, S. B., 2433 Telegraph Ave., Berkeley, Cal.
Johansen, J., 294 J St., Fresno, Cal.

Lane, Geo. O., 1464 Iron St., Bellingham, Wash.
Larsen, N. A., 912 So. 17th St., Tacoma, Wash.
Lud, A. G., Marshfield, Ore.
Mikkelsen, A., Prof., 706 N. Anderson St., Ellensburg, Wash.

Neste, Th. P., 417—29th St., Astoria, Oregon.
Norgaard, C. H., E. 418 Pac. Ave., Spokane, Wash.

Ottesen, O. C., Chinook, Wash.
Rasmussen, L., Burlington, Wash.
Stensrud, E. M., 3316 19th St., San Francisco, Cal.

Skonhovd, M., Box 14, Lawrence, Wn.
Pedersen, N., 1516 De La Vina St., Santa Barbara, Cal.
Peterson, H. S., Prof., Parkland, Wash.
Preus, O. J. H., 2619 Paloma Ave., Los Angeles, Cal.
Stub, H. A., 1215 Thomas St., Seattle, Wash.

Tjernagel, H. M., Teller, Alaska.
Thorpe, R. O., 425 E. 10 St., Portland, Oregon.

Tornøe, D. W., Montesano, Wash.
White, A. O., Silverton, Oregon.
Xavier, J. U., Prof., Parkland, Wash.
Xavier, N. P., Parkland, Wash.

Anderson, Andrew L., Kasserer for Indremissionen i Pacific Distrikt, Stanwood, Wash.
Aaberg, O. H., Kasserer for Parkland Barnehem, Parkland, Wash.
Bolland, J. M., Bestyrer for Josephine Alderdomshjem, Stanwood

som om det bestod af glædende Skil-
dons Sjæleangst var usigelig og af-
presjede ham endelig det Skrig:
„Herre! led mig ikke ind i Kristelse,
men fri mig fra det Døde.“ Altes
og atter gientog han i sin Vaande
denne Bøn, indtil den bjævelste
Magt, hvorunder han befandt sig,
tabte i Styrke. Doerældet af Træl-
hed faldt han endelig i Søvn, men
næste Morgen søgte han sig som en
Wand, der har stridt og stridt og dog
ikke seiret.

For Profost samlede Familien sig
til Andagt. Der laa den gamle Bi-
bel med Læderbind og Solospænder;
dens guldene Blade vidnede om lang
og hyggelig Brug, og paa Titelladet
kunde man læse Kene's Vedstefærel-
dres Navne. Denne Morgen slog
Familiefaderen op ved det 15. Kapi-
tel af Mattheus og læste om, hvor-
ledes Jesus med de syv Trud og
nogle juaa Hise maettede Lufinder
af Menneſter, der havde luttet til
hans Røst. Derpaa bad Kene sin
Duxtra holde Bøn, han selv for-
maade det ikke.

Da Familiens Medlemmer havde
lyrdet sig, sad Kene ene tilbage foran
den gamle Bibel, som han halvt me-
kanisk bladede i. Paa dens fjerde
Blade havde man efter from, gam-
mel Skik noteret daglige Raadsgode.
Med Fingeren fulgte han Linjerne,
til han naaede Datoen den 1. Au-
gust 1822, ved hvilken han læste føl-
gende: „Herren har skjenket os en
Søn: Christen Kene, som den 20.
denne Maaned ved Taaben er ble-
ven optagen i Kirken. Gud velsigne
dette Barn og gøre ham til en from
Aristen.“ Længere nede ved d. 7.
April 1839 læste Kene: „Vor Søn
Christen Kene har formet sin Taabs-
pagt. Vor værdige Præst har led-
saget hans Løfte med en varm Bøn,
og da vi kom hjem, have vi atter be-
det med ham. Jeg har anbefalet
ham de Skrifttyvrog til Støtte i Li-
vets Gjenordligheder: 'Søger først
Guds Rige og hans Retsfærdighed,
saa skulle og alle disse Ting tilleg-
ges eder', (Mat. 6, 33) og: 'Ederes
Randel skal være uden Gjerrighed,
nales med det I have; thi han har
sagt: jeg vil ingenlunde slippe
dig og ingenlunde forlade dig'
(Hebr. 13, 5). Og endelig stod der:
„Vor høje Søn har med Alvor mod-
taget vore Formaning og befestet
dem med et Amen, der syntes at
komme fra et oprigtigt Hjerte.“ Ved
disse Ord kuffede Kene Bibelen og
køstede sig paa Svær. Længre laa
han henfjunken i Bøn. Da han reiste
sig, havde hans Ansigt faaet et for-
karet Udtryk, og i hans Blik stod
der en Veshutning af Løfte. Han var
selvrig gaaet ud af Kammen. Med
en Jøselte af ubefrøvelig Retfærdig og

dyb Fred betraadte han atter sit
Kontor og indskrev det indbetalte
Beløb i den Klubbe, som han den
foregaaende Dag havde ladet staa
blaat.

Kene skulde ogsaa erfare, at Her-
ren haade har Føde og Klæder til
dem, som forlade sig paa ham; thi
kort Tid efter tilfod man ham paa
Grund af lang og tro Tjeneste en
Forsøgelse af hans aarlige Gage.
Han fortalte sin Hustru om, hvorle-
des Gud havde bevaaret ham for en
Synd, som vilde have medført hans
fjævelste Fordervelse og maatte og-
saa hans materielle Ruin; thi den
rent menneskelige Forsuigt kan sig
os, at med uretferdigt Gode følger
ingen Vinding. Tilsammen talte de
de Gud, Kene skrev den mindervær-
dige Dags Dato i sin gamle Familie-
bibel tilligemed de Ord: „Se, Her-
rens Pine ere til dem, som ham
fragte, som haabe paa hans Røst-
hed, for at fr ideres Sjæl fra Død
og holde dem i Live i Døgnens-
den.“ (Ps. 33, 19).—(A. K. S.)

(A. B. og S.)
(Fortf. fra Side 3.)

Daarlige Bøger.

lere lade, ja om de ikke kunne love
nogen Nat rolig af lutter Druk for
Jøllers Underholdning, Betøring,
Afsprellelse, ja, kort sagt, for dets
Bedste. De gode Folk vide sig op
ved Dødsfælle og Kamme! Altid le-
vere de noget Nat, Allalende, til u-
børl billige Bøiser, — ganske som de
daarlige Bræmmere, der udraabe
sine Varer til Indkjøbspris, til 50
pct. under Fabrikpris, som sælge
Alt ud paa Grund af Gaardsofphæ-
velse osv. „Vegle Lørded,“ og let
ved Løs er det let Bonnd; „fineste
Silke,“ og bogstier er det Blatter.

Det er intet godt Vidnesbyrd om
det boglæsende Publikums Forstand
og Indsigt, at saa mange taabelige,
daarlige Bøger, ja alle de daarlige,
skriftlige og uskriftlige paa den
korteste Tid opnaa de allerfjæleste Op-
lag. Bort Folk giver sig selv et
daarligt Vidnesbyrd derved, og de,
som i Tale og Skrift skulle velsæde
det, maa vel ikke gøre denne sin
Gjerning indtrængende og alvorligt
nok, ellers blev vel ikke saa mange
de flette Boghandlernes og Skolportæ-
rens Ofre.

Vi have bragt denne Sag frem,
for, saavidt det ligger i vor Magt, at
bidrage til, at den offentlige Mening
kraftig maa stille sig imod for det-
te Uvæsen. Fine Bogspekulanter
kunne med Grund gøre Regning paa
Lufinders Mangel paa Dannelse,
Læsefærdighed og Blundhed; men alt
dette oder dem ikke saamegen Hjælp
som deres Rigegyldighed, som se paa

blint Uvæsen uden at hindre det, maa-
ske endog ofte fremme det uden at
trænge noget flent derved. Skolde
er en fælles, og der er Ingen, som
hjem den ikke paa en eller anden
Maade hviler.

Vi ere alle faldige i Rigegyldig-
hed mod vore Bredre og i Mangel
paa Interesse for deres Sjælefred,
og fordi vi ikke tage det alvorligt
nok med Sandheden og ikke ere rede
til at sætte Alt ind paa den, derfor
kan det ske, at vi endaa som Præsten
og Reviten gaa forbi den Udbydende
og Saarede og sværge: „Skal
jeg vaske paa min Broder?“

Alle Gudsfædre og Gudsødre,
hvem disse Ord komme for Dem, blive
herved opfordrede til, naar de se Bø-
ger af et tvetydigt, farligt Indhold i
sine Børns eller Tjenestefolks Hæn-
der, at forlade dem et læse disse og
underrette dem om disse Bøgers for-
dærlige Indhold, og i Stedet der-
for give dem gode, indholdsricge og
sunde Bøger i Hænde.

Ved denne Leilighed har det ikke
forties, at i mange Familier anretter
Brugen af Leiebiblioteker en usig-
elig Skade. Det er ikke alene de
Bogne, hvilke nærmest pæke at be-
nafte disse Biblioteker, der fylde
Tanterne med den usunde Føde og
ofte besmitte sine Sjæle, men ogsaa
Barnene, som man gjerne maatte be-
der Kærlig, finde med og uden For-
ældres Tilladelse Leilighed nok til
at læse disse Bøger, som drive om
i Dyrmer og Kroge og saa ved dem
skjendskab til en Verden, som ikke
blot, medens de vare unge, men helli
altid skulde være lukket for dem.
Langt ud paa Rotten (sæde saa 13-
aars Dreng og Piger, ved deres
Stump Væs, for med Begjærighed
at luge Myrklighedsistorier, hvis
Sandlighed bester fast ved dem for
Stedte. Og om denne tidlig modne-
de, — nei, istid tidlig modnede, men
tidlig raadnede Klugdom iler med at
praktisere det, den har lært i Na-
monsbøgerne, starter sig ud i Væster-
nes, de ondenbare og hemmelige
Synders Malitram, — maa jeg spør-
ge: Kan man undre sig deraf?

Fremfor Alt er det alle Seittliges
og Væreres Blikt at give Bøt paa
den her antalte Glendighed og ved
Indførelse af kristelige Folkeblade,
ved Døretelse af gode Folkebibliote-
ker at fæste Menighederne sund an-
delig Føde og derved bringe Glæde
og Vederbørgelse ind i Familierne.
Ogsaa den Enkelte bør de stille med
gode Raad ved Anskaffelsen af Bø-
ger. Det er en hellig Blikt, som er
lagt Enhver af os paa Hjerte, med
Daad og Mund at udrodde de gifti-
ge Spirer og udstrå god Sæd, som
jent eller tidlig vil være frugt.

Main 7959 Ind: 3504
Dr. Torland
Uddannet ved Krania Universitet
201-2-3-4 Eitel Bldg.
(N. W. Cor. 2nd & Pike)
SEATTLE
Kontortid: 10-12, 2-4, 7-8
Privat Telephone
Sunset East 6315

FERN HILL MEAT MARKET
H. Berger, Proprietor
Dealer in
Fresh, Salt and Smoked Meats
Live Stock of All Kinds
Bought and Sold
Telephone Main 7839
Fern Hill and Spanaway

New York.
LUTHERSK PILGRIM-HUS
No. 8 State St., New York.
Nærmeste Hus ved det nye Landings-
sted for Emigranter
Kristeligt Herberg for Indvandrere og
andrs Rejsende.
Pastor E. Petersen, Emigrantmission-
ær, træffes i Pilgrim-Hus og staa
Emigranterne til Raad

og Daad
J. FISHER
Bodwell Road Cash Grocery
Cor. Bodwell & Gray Road
Vancouver, B. C.

“DEPENDABLE BRAND”
God Kaffe — Rig Kaffe
Velsmagende Kaffe
Smager bedre, Varer længre
Tre Pund for \$1.
Dwight Edwards Co.
Portland, Ore.

When in need of fine
PRINTING
Wedding or business announcements,
office stationery or general job work,
you cannot do better in price or work
than at
D. W. COOPER'S OFFICE
Tacoma Theater Bldg Tacoma

Arne Berger
Kunstmaaler
Og Malerier en Specialitet.
Skriv efter Katalog.
544½ Washington Street,
Portland, Ore.

Dr. C. Quevli
Behandler Sygdomme i
Øren, Næse, Hals og Bryst.
Kontorid Kl. 1-5 e. m.
Mandag, Onsdag og Lørdag ogsaa
Kl. 7-8 e. m.
Kontor: 1012 Fidelity Building

EDWARD C. RUGE, M. D.
Skandinavisk Læge
Specialist i Kroniske og Lange-
Sygdomme.
Sunset Block, Bellingham
M 333 — Kontor Telefon — A 333
M 345 — Bostad Telefon — A 121

The Pacific Lutheran Academy AND Business College

Skolen har dette Aar de følgende Lærere: N. J. Hong, A. B., Bestyrer; J. U. Xavier, A. B.; Miss Anna Tenwick; A. P. Glern, A. B., M. Acets; H. S. Peterson, A. B. D. S.; Mrs. Guri Fjelds, Proceptress; Inga D. Hong; Alma Hansen, H. Mus.; Mrs. Ida Julson; Olive Christensen.

Skolen tilbyder grundig Undervisning i de følgende Afdelinger: I den engelske Afdeling optages Elever, der ikke er blevene færdige med "Common" Skolen, samt Nykommere og andre Nybegyndere, der særlig vil lære Engelsk.

I Forretningsafdelingen undervises i Bogholderi, Skrivning, Regning, Handelslov og andet, der hører med til en fuldstændig Uddannelse for Forretningslivet.

I den stenografiske Afdeling undervises i Hætteskrift, Maskinskrift, Korrespondance, med mere. Skolen har gjort det til en Specialitet at uddanne Stenografer, der kan skrive Ord for andet af lange Talre eller Forhandlinger.

I Normalafdelingen undervises i alle Fag, der kræves til en "First Grade Teacher's Certificate." De, som ønsker at forbedre sig til Lærere i vore Menighedsskoler, vil blive givet al mulig Anledning til at dygtiggjøre sig i de Fag, som særlig kræves for dette Arbejde, saasom Norsk, Religion, Børnelære, Katekese m. m.

I College Preparatory Afdelingen optages Elever, der har gennemgaaet Common Skolen, vort færdiggørende Kursus eller en af vore Menighedsskoler. Fire forskellige Kurser tilbydes: The Luther College, The Classical, The Modern Language, The Mathematical and Science.

Andre og mere modne mandlige Elever, der ønsker at optage det theologiske Studium i den praktiske Afdeling ved vort Seminar i St. Paul kan ved Pacific Lutheran Academy faa den nødvendige forberedende Undervisning.

I Musikafdelingen undervises i Piano og Orgelmusik, Harmoni lære samt Sang.

Høstterminen begynder den 3die Oktober.

Nærmere Oplysninger kan faaes ved at tilskrive Skolens Bestyrer

N. J. Hong, President, Parkland, Wash.

FISHING TACKLE

Base Ball and Tennis Goods
THE KIMBALL GUN STORE, Inc.
1503 Pacific Avenue
Tacoma

Oplag fra Luther Publ. House.

Steamship Agency

Billetter paa alle første Klases
Linier

VISELL & EKBERG

1221 Pacific Ave.

Patronize

The Old Reliable

STANDARD STEAM LAUNDRY

942 Commerce St. & 721 E St.
Main 265—A 2265

Tacoma

Wash.

F. J. LEE

1ste Klasse norsk

Fotografist

Studio, Main 2283
Res., Main 2630
1535 Commerce St
Tacoma

BEN OLSON CO.

Plumbing
and Heating

Main 292—A 2292

1130 Commerce Street
Tacoma Wash.

BERGLUND BROS.

Kaffe-Hus

Bedste Sort Kaffe i Byen med Fjæde, Sukker og Kager for bare 5c.
Hurtig Boverkning

1205 Commerce St. Tacoma

SCANDINAVIAN AMERICAN BANK

of Tacoma

ASSETS OVER
TO MILLIONER DOLLARS
955 Commerce St.

Aaben Lørdags Aftener

4 Procents aarlig Rente

Igger vi til Spareindskud to Gange
om Aaret

Begynd nu med \$1.00 eller mere.

I. E. Chibberg, Pres.; W. H. Fringle,
V. Pres.; O. Granrud, V. Pres.; Er-
nest C. Johnson, Cashier; J. P. Vi-
sell, Gust Lindberg, Ernest Lieber,
Directors.

DR. J. L. RYNNING

Norsk Læge

French Block, 12th and Pacific Av.
Kontor Tider—2 til 4 Efterm. Om
Søndagene Høje Altså
Kontor Tel. Main 7411; Res. 7864
Tacoma, Wash.

DRS. J. W. & H. D. RAWLINGS

Tandlæger

317-318 Warburton Bldg.

Telephone Main 2125

Cor. C & 11 Sts. Tacoma, Wash.

Olympia Boats

"GREYHOUND"

(Lands Municipal Dock)

Leaves every day 10:45 a. m. and

4:45 p. m. — Returning leaves

Olympia 7:30 a. m., 2 and 4 p. m.

Fare 75c.; Round trip \$1.25

Meals 50c.

OLYMPIA & TACOMA NAV. CO.

Main 5308 *4308

KACHLEIN

GRADUATE OPTICIAN

905 C Street

Eyes Examined

22 Years in Tacoma

T. K. SKOV

Har overtaget

ST. JOHN'S HOUSE

1020 1/2 So. Tacoma Ave., nær 11te

Hjælpelige, rene, ENKLE VÆRELSE-
SIEK indlæg per Døgn, Uge eller
Maaned. — anbefaler sine kostlige,
møbelrettede Familienretter.

Hilfge Priser

Bedste Behandling

TACOMA

WASH.

BANK OF STANWOOD

Assets over 1/2 Million Dollars

4 pCt. lægges halvvaarlig til Spare-
bankindskud samt til almindeli-
ge Indskud paa længere Tid.

H. C. ANDERSON, Pres.

S. A. THOMPSON, Vice-Pres.

W. C. BROKAW, Kass.

Direktører:

H. C. Anderson, S. A. Thompson,

G. Nicklason, F. H. Giard

W. C. Brokaw.

Jno. W. Arctander

HALLS & JACOBSEN

NORSKE ADVOKATER

501-3 Lyon Building - Seattle

326 Stokes Building - Everett

Lien's Pharmacy

Skandinaviske Apotek.

Ole R. Lien. Harry B. Selvig

DRUGS, CHEMICALS,

TOILET ARTICLES.

Recepter udfyldes nøjagtig

M. 7314 1102 Tacoma Ave.

C. O. Lynn Co.

Skandinavisk Begravelsesbureau

910-912 Syd Tacoma Ave.

Tacoma, Wash.

Main 7745

A-4745

W.P. Fuller & Co.

1117-19 A Street

Vi anbefaler vort store Oplag

— af —

Maling, Olje,

Glas, Døre

og Vinduer

Vi har det største assortiment

og er det betydeligste Handels-

Hus i denne Branche i Nord-

vesten.

Main 1067—Home A-6015

Tacoma, Wash.

J. P. Aaberg

Photographer

1217 1/2 Pacific Ave.

Tacoma

Phone Main 2231

PETERSON

PHOTOGRAPHER

Sunday: 11 a. m. to 3 p. m.

903 Tacoma Avenue